

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Prooemivm Tertii Psalmi Pœnitentialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

regnare cum Christo. Sed iusti tantum in Domino A
exultant; quia ita extra mundum sunt facti, ut nec
prosperari in mundo cupiant, nec adversa pati nullo
tacti presentium amore pertimescant. Et notandum,
quia non solum [*letamini*] dixit, sed etiam [*&
exultate*] adjecit: ut intelligas, eos non posse trista-
ri in corpore, quibus divina claritas miserationis
fulget in mente. [*Et gloriamini omnes recti corde.*]
Illi quidem qui habent cor ad terrena distortum,
non gloriantur in Domino: quia spem suam posue-
runt in mundo. Vos autem qui cor vestrum secun-
dum Dei voluntatem dirigitis, in spe beatitudinis
aeternae gloriari debetis: *ne qui gloriatur, in Domi-
no gloriatur.* Illa namque sine dubio est vera gloria,
quam nullius maeritiae obtenebrat poena.

2. Cor.
10. d

PROOEMIUM TERTII PSALMI B
Pœnitentialis.

Sabbatum requies interpretatur. Sabbatum huma-
num genus in primo parente habuit, qui quam-
diu in conditoris sui obedientia persistit, in suavissi-
mo contemplationis divinae lecto requievit. In pa-
radiso namque primus homo deliciis potitus, sicut
nullam in anima poterat sentire efuriam, ita etiam
omnem quae ex carne nascitur, ignorabat passionem.
At postquam divini colloquii peccando familiarita-
tem perdidit, mortis legibus succumbens, requiem
felicitatis aeternae amisit: & in procellosos mundanae
instabilitatis corrui fluctus, quia statum rectitudi-
nis servare contempsit. Fidelis ergo anima requiem
in primo homine perditam ad memoriam revocans,
& futurum nihilominus vitae aeternae sabbatum spiri-
tus agilitate contemplanis, ab omni spiritus & car-
nis optat corruptione eripi, & ad futuram indefi-
cientis beatitudinis requiem, consummato hujus
vitae termino, orat sine cunctatione perducere. Ait
ergo.

EXPLANATIO TERTII PSALMI
Pœnitentialis.

PSAL.
XXXVII
I.

Domine, ne in furore tuo arguas me, ne-
que in ira tua corripas me.

Quasi dicat: Scio futurum esse, ut post hujus vi-
tae exitum alij flammis expiantur purgatoris,
alij sententiam aeternae subeant damnationis. Sed
quia illum transitorium ignem omni tribulatione
praesenti aestimo intolerabiliorem, non solum in fu-
rore aeternae damnationis opto non argui, sed etiam
in ira transeuntis timeo correptionis purgari. Tu er-
go Domine, cui in spiritu meo servio, quem om-
nium salvatorem esse cognosco, ne arguas me in fu-
rore damnationis perpetuae, neque corripas me in
ira expurgantis vindictae. De furore & ira, quia suf-
ficienter in superioribus exposuimus, iterum tracta-
re superfluum putamus: ne eadem repetentes, le-
gentibus fastidium generemus. Quare autem non
debeat in ira corripas, & in furore damnari, subjun-
git cum ait:

Ps. 8.

II. *Quoniam sagitta tua infixae sunt mihi: &
confirmasti super me manum tuam.*

Quantò quisque plus cœperit quod amisit intelli-
gere, tantò plus incipit corruptionis suae sententiam,
quam subivit, lugere. Fidelis ergo anima perpen-
dens quod perdidit, considerans quod invenit, vi-
dens se à paradisi gaudiis venisse ad miseriae vitae praesentis,
& societate Angelorum transisse ad curas ne-
cessitatum: pensat quòd subjacet periculis, quae pec-
cando gloriam perdidit aeternae incorruptionis. No-
vit etiam quia mortem nulla possit ratione evadere,
quae possit, si non peccasset, semper vixisse. Has er-
go sibi sagittas infixas esse conqueritur: quia jam no-
bis est naturaliter inditum, quod primo homini
fuit pro culpa vindicta illatum. Mortalitas & passi-

bilitas sunt sagittae, quae nimirum nobis infixae sunt;
quia quamdiu in praesenti saeculo vivimus, ab eis li-
berari aliqua ratione nequimus. Dicat ergo fidelis
anima: Quandoquidem pro originali commisso
mortalis effectus, magnam hujus saeculi miseriam
sustineo, pro me autem poenitentiam ago; tu qui
visitabis iniquitates in virga, ne impleas amaritudi-
nibus universa: sed cum in futuro districtae animadver-
sionis terrorem evadam. Quod ut facere debeas,
[*confirmasti super me manum tuam.*] Sicut studiosus
magister frequenter verbere puerum corripit, ita à
me tua vindicta manus numquam recedit. Per ma-
num Domini, quam super se asserit confirmatam, mi-
seriarum frequentiam & assiduitatem intellige.
Quam ideo memorat, ut tantò facilis in futuro ac-
quiratur venia, quantò major hinc fuit irrogata vin-
dicta. Possimus etiam per sagittas verba Dei intel-
ligere, quae corda quidem nostra transfodiunt, cum
nobis altius infixae, amoris Dei nos vulnere compun-
gunt. Quomodo autem sit continua haec poena quam
patitur, ostendit, dicens:

*Non est sanitas in carne mea à facie irae tuae: III.
non est pax ossibus meis à facie peccatorum
meorum.*

Caro humana, ex quo maledictionis promeruit
sententiam, portare non desinit peccati continuum
poenam. Et quia nos ejus incessanter infirmitas de-
bilitat, irae Dei faciem nobis indefinenter repraesentat.
Portamus namque corpus mortale doloribus
obnoxium, indigentis impeditum: quod nimirum
tentationes sollicitant, sollicitudines angustant, an-
gustiae conterunt, contritiones affligunt; quodque
etiam si aliquando videatur esse validum, ipsa sua
valitudine magis invenitur infirmum. Quid enim
infirmus, quam assidue fame tabescere, difficultate
somni languere, frigore dissolvi, aestu torreris? Quae
autem sanitas esse poterit, ubi tot malorum multi-
tudo concurrat? Dicat ergo fidelis anima: [*Non est
sanitas in carne mea.*] Ut videlicet corpus infirmum
esse sentiat, quod tam facile passionum inaequalitas
permutat. Ne autem intelligas propter peccati poe-
nam non infirmari in mente, quia dixerat sibi non
esse sanitatem in carne, subjungit: [*Non est pax os-
sibus meis à facie peccatorum meorum.*] Sicut jam di-
ctum est, per ossa virtutes accipimus, quia sine eis
nullum in anima robur habemus. Omnes autem
virtutes in conspectu Dei vicaria ope se sublevant,
nec virtutes verae sunt, si à se invicem aliqua diversitate
discordant. Una enim virtus sine altera aut om-
nino nulla est, aut minima. Si enim aut castitatem
humilitas deserat, vel humilitatem castitas derelin-
quat, cum Deus detestetur tam superbiam, quam
immunditiam, quomodo oculis ejus accepta erit
castitas elata, vel humilitas immunda? Non enim
bona accepta sunt Deo, quae malorum admixtione
maculantur; quia *modicum fermentum totam mas-
sam corrumpit*: & qui in uno offendit, multa bona
perdit: & qui sine humilitate virtutes congregat,
quasi in ventum pulverem portat. Quia ergo virtutes
animae aut vitis impugnantur, aut plerumque
elatione deprimentur, rectè nunc dicitur: [*Non est
pax ossibus meis à facie peccatorum meorum*] quoti-
dieque peccatorum poenam patior, quam in ipsa pec-
catorum facie contemplor. Et quia sentio poenam,
recogito culpam. Vel: [*Non est pax ossibus meis à
facie peccatorum meorum;*] quia videlicet nullam ani-
ma mea potest habere requiem, donec aliquam pec-
cati in se habeat recordationem.

*Quoniam iniquitates meae supergressae sunt
caput meum: & sicut onus grave gravatae
sunt super me.* IV.

Quasi dicat: Non est mirum si non est pax ossibus
meis: